

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/422/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2216203512
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2216203512.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudkýň: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Daša Kontríková, v spore žalobkyne: W. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XX, zastúpená: JUDr. Natália Kubáňová, advokátka so sídlom Zsigmonda Móricza 5707/8, Dunajská Streda, proti žalovanej: Z. H., nar. X.X.XXXX, bytom H. H. XXXX/XX, U., zastúpená: Advokátska kancelária Kucek & Partners, s.r.o., so sídlom Mickiewiczova 9, Bratislava, o zaplatení 8.099,80 eur s prísl., o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda, č. k. 16C/76/2016-123 zo dňa 27. júna 2017 v časti, kde súd žalobu zamietol (výrok III.), rozhodol o náhrade trov konania (výrok IV.) a o nároku na náhradu trov znalcovi (výrok V.), takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu I. inštancie sa vo veci samej v napadnutej zamietajúcej časti
p o t v r d z u j e .

II. Rozsudok súdu I. inštancie sa v časti priznaného nároku žalovanej na náhradu trov konania a ich výšky a v časti priznaného nároku na náhradu znalečného
r u š í a v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd I. inštancie prvým odsekom výroku konanie v časti o zaplatenie 1.610 eur v dôsledku čiastočného späťvzatia žaloby zastavil. Druhým odsekom výroku zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni 49,80 eur, tretím odsekom výroku žalobu v časti o zaplatenie 6.340 eur zamietol, štvrtým odsekom výroku rozhodol o trovách konania tak, že žalobkyni priznal nárok na náhradu 69 % trov konania a piatym odsekom výroku priznal znalcovi MUDr. Mariánovi Strakovi voči žalobkyni nárok na náhradu 84,5 % a voči žalovanej nárok na náhradu znalečného 15,5 %. Po právnej stránke súd I. inštancie rozsudok odôvodnil aplikáciou § 442 ods. 1 a 3, § 444, § 417 ods. 1 OZ.

2. Vecne argumentoval tým, že v prerokúvanej veci z vyjadrenia veterinára vyplýva, že pes žalobkyne mal v dôsledku útoku psa žalovanej devastáčnité poranenia takého rozsahu, že boli nezlučiteľné so životom. V takom prípade ustanovenie § 22 ods. 2 písm. f) zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (pomerne komplikovanou formuláciou) v podstate ukladá povinnosť držiteľovi zvieratá postarať sa o to, aby zviera slabé alebo vyčerpané (napríklad utrpeným poranením) bolo vydané na bezbolestné utratenie. Náklady na utratenie zvieratá sú teda v takom prípade priamym dôsledkom škodnej udalosti - protiprávneho poškodenia (poranenia) psa žalobkyne do tej miery, že jeho liečenie bolo nemožné a zároveň jeho ďalší život s danými poraneniami nemohol pokračovať. Vzhľadom na to, že žalobkyňa podľa zisteného skutkového stavu náklady na utratenie svojho psa v sume 49,80 eur zaplatila, ide na jej strane o majetkovú ujmu - skutočnú škodu v zmysle § 442 ods. 2 Obč. zák., za ktorú žalovaná zodpovedá. V prerokúvanej veci z vykonaného dokazovania, najmä znaleckého posudku, jednoznačne vyplýva, že duševná porucha zistená u žalobkyne je priamym

dôsledkom prežitej stresovej udalosti - útoku psa žalovanej. Žalobkyňa síce podľa zisteného skutkového stavu je osobnosťou, ktorá nedostatočne spracováva vonkajšie podnety, a v dôsledku toho je vznik psychickej poruchy u nej pravdepodobnejší. To však v zmysle už uvedeného nevylučuje príčinnú súvislosť medzi škodnou udalosťou - útokom psa žalovanej a psychickou poruchou žalobkyne. Žalovaná pritom v prerokúvanej veci nedokázala, že by psychická reakcia žalobkyne bola úplným excesom, ktorý by žalovaná vôbec nemohla očakávať, teda že by išlo zo strany žalobkyne o celkom neadekvátnu reakciu na daný podnet. Naopak aj zo znaleckého posudku vyplýva, že psychická reakcia človeka na podobnú udalosť môže byť odlišná a môže sa pohybovať až v rozmedzí od úplnej indierencie po intenzívnu reakciu (ako v prípade žalobkyne). V dôsledku toho treba považovať aj vznik psychickej poruchy u žalobkyne za priamy a adekvátny dôsledok škodovej udalosti - útoku psa žalovanej a žalovaná by v dôsledku toho mala zodpovedať za škodu - náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia u žalobkyne podľa § 420 ods. 1 a § 444 Občianskeho zákonníka.

3. Žalovaná však namietla porušenie konkrétnej prevenčnej povinnosti u žalobkyne. Podľa § 417 ods. 1 Občianskeho zákonníka je ten, komu hrozí škoda, povinný zakročiť na jej odvrátenie spôsobom primeraným okolnostiam ohrozenia. Už z textu citovaného ustanovenia vyplýva, že toto ustanovenie nerozlišuje medzi škodami majetkovými nahrádzanými podľa § 442 Občianskeho zákonníka a škodami nemajetkovými v podobe bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 444 Občianskeho zákonníka. Z uvedeného treba uzavrieť, že konkrétna prevenčná povinnosť zaťažuje poškodeného v oboch prípadoch. Pokiaľ totiž zákon č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia vo svojej prílohe považuje tak fyzické, ako aj psychické ochorenie za dôvod na priznanie prípadnej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, potom podľa názoru súdu nemožno rozlišovať v konkrétnej prevenčnej povinnosti poškodeného vo vzťahu k týmto druhom poškodenia zdravia. Vzhľadom na to teda treba podľa názoru súdu za prejav plnenia konkrétnej prevenčnej povinnosti podľa § 417 ods. 1 Občianskeho zákonníka považovať podrobenie sa liečbe, ktorá je adekvátna a primeraná hroziacim následkom. Pokiaľ potom poškodený túto svoju konkrétnu prevenčnú povinnosť nesplní, treba vychádzať z toho, že si vzniknutú škodu spoluzavinil, prípadne že vznikla výlučne jeho zavinením. To podľa § 441 Občianskeho zákonníka vylučuje zodpovednosť škodcu za takto vzniknutú škodu. V prerokúvanej veci zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že žalobkyňa sa nepodrobila žiadnej liečbe svojej psychickej poruchy v období medzi 18. marcom 2013 a júnom 2016, kedy bola vyšetrená psychiatrom v podstate na účely tunajšieho konania. Zo zisteného skutkového stavu potom vyplýva, že pokiaľ by sa žalobkyňa bola včas podrobila adekvátnej liečbe, jej zdravotný stav by mohol byť podstatne lepší resp. by u nej porucha zdravia vôbec nemusela nastať. Žalobkyňa sa pritom v prerokúvanej veci domáha práve sťaženia spoločenského uplatnenia, ktorého cieľom je odškodniť práve trvalé následky spočívajúce v nemožnosti účasti na plnohodnotnom živote spoločnosti, teda odškodnenia práve dlhodobých následkov. Z uvedeného je ale potom zrejmé, že žalobkyňa adekvátnou liečbou mohla zabrániť vzniku týchto následkov, ktoré majú podobu jej psychickej poruchy. Podstúpenie adekvátnej psychiatrickej liečby, prípadne psychologickej starostlivosti podľa názoru súdu treba považovať za povinnosť žalobkyne v zmysle § 417 ods. 1 Obč. zák. Keď sa žalobkyňa takejto liečbe nepodrobila, čo zo zisteného skutkového stavu jednoznačne vyplýva, potom túto svoju prevenčnú povinnosť nesplnila a vznik trvalých následkov, ktorých odškodnenie teraz žiada, si spôsobila vlastným zavinením. To podľa § 441 Občianskeho zákonníka vylučuje zodpovednosť žalovanej za takto vzniknutú škodu, resp. bráni tomu, aby bola žalovaná zaviazaná na jej náhradu.

4. O trovách strán rozhodol súd podľa § 255 ods. 2 CSP. Žalobkyňa bola úspešná jednak v časti 1.131,92 eur priznanej rozsudkom č. k. 16 C 76/2016-74, jednak v časti 49,80 eur priznanej týmto rozsudkom, neúspešná v časti 6.340 eur. Celkovo bola teda žalovaná prevažne úspešná v časti $(6.340 : 1.131,92 + 49,8, \text{ t. j. } 84,5 : 15,5 =) 69\%$ a v tomto rozsahu jej súd priznal nárok na náhradu trov konania (výrok IV.).

5. Ďalej uviedol, že podľa § 259 a § 262 CSP rozhoduje súd o nároku na náhradu znalečného v rozsudku, ktorým sa konanie končí, keďže zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch (na ktorý odkazuje § 260 CSP) vôbec neupravuje otázku spôsobu rozhodovania o nich, ale len skladbu a výšku znalečného. Zo žiadneho ustanovenia CSP pritom neplynie, že by tieto trovy mal platiť štát, v dôsledku čoho ich predbežne znáša znalec sám (§ 252 CSP) a ich náhradu platia strany priamo znalcomi podľa pomeru ich vzájomného úspechu (§ 255 ods. 2 CSP per analogiam). Podľa toho, čo bolo uvedené v predošlom bode, znášajú znalečné nekryté vyplateným preddavkom žalobkyňa a žalovaná v pomere 15,5 a 84,5 %, a v takomto pomere ich súd na náhradu znalečného zaviazal (výrok V.). O výške

znalečného potom rozhodne vyšší súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP), ktorý posúdi aj to, či jeho celková vyúčtovaná výška zodpovedá zákonu č. 382/2004 Z. z. a vyhláške č. 491/2004 Z. z.

6. Proti rozsudku súdu I. inštancie podala odvolanie žalobkyňa v rozsahu tretieho, štvrtého a piateho odseku výroku z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), písm. d), písm. e), písm. f) a písm. h) CSP. Odvolanie odôvodnila tým, že znalec MUDr. Mária Straka uviedol v bode 5 tohto posudku: „ak by bola žalobkyňa liečená včas a adekvátne, bezprostredne (do týždňov) po psychotraumatizujúcej udalosti (po útoku), jej stav by aktuálne bol pravdepodobne lepší, či bola by bez možno aj prítomnosti aktuálnej depresívnej poruchy" takéto myšlienkové pochody znalca sú zavádzajúce a sponchybujú vierohodnosť obsahu spravodlivého a objektívneho posudku. Znalecký posudok prijala len, čo do výšky bodového ohodnotenia, nakoľko bola za to, že súd nebude rozhodovať na základe nepodloženého úsudku „pravdepodobnosti" a nepodložených predpokladov znalca. Považovala posudok založený na nejasných úvahách znalca za irelevantný. Podľa znaleckého posudku liečenie, by bolo len vtedy efektívne, ak by sa uskutočnilo bezprostredne po útoku a adekvátne. Dňa 18.03.2013 ju napadol pes (plemena Americký stafordšírsky teriér), ktorého majiteľom bola žalovaná. Pri útoku utrpela početné zranenia, a to uhryznutia do oboch rúk - spôsobil jej hryznú rany na rukách, ktorých liečenie trvalo viac než 4 týždne, pričom jej bol usmrtený pes, ku ktorému mala silné citové puto a pri jeho usmrtení bola prítomná. Počas kontrol u lekára sa viackrát sťažovala na nespavosť, zlé sny ako aj obavy z opustenia jej obydla. Lekári o jej duševných problémoch mali vedomosť predpisovali jej lieky na ukludnenie Xanax, avšak predpokladali, že časom pominú. Nakoľko navštívila lekára a uvedené lieky jej predpisoval lekár, nemala prečo pochybovať o správnosti - adekvátnosti liečenia. Nie je lekár a preto nevie posúdiť správnosť, adekvátnosť jej liečenia, ktoré prebiehalo pravidelne ambulantnou formou. Nakoľko sa necítila ani po liečení dobre, tak dňa 16.04.2013 vyhľadala psychológa PhDr. J. W., ktorá jej odporučila skupinovú psychoterapiu. Dňa 24.04.2013 sa zúčastnila jedného skupinového sedenia, z dôvodu ďalších zdravotných problémov sa sedení nemohla ďalej zúčastniť. Znalec MUDr. Mário Straka sa počas ich konzultácie potrebnej na vypracovanie znaleckého posudku vôbec neinformoval, či a kedy navštívila psychológa, neinformoval sa ani o to, či svoj zdravotný stav konzultovala s lekárom, nevenoval dôslednú pozornosť vyšetreniu osoby a ani obsahu jej zdravotnej dokumentácii. Záver znaleckého posudku podložil len svojimi úvahami, pričom nebral do úvahy jej ďalšie zranenia ani skutočnosť, že psychické problémy sa prejavujú až následne po pominutí fyzických bolestí, teda vo vzdialenejšom období od vzniku škody. Má za to, že znalecký posudok je v tomto smere nejasný a nezrozumiteľný a súd sa má pri rozhodovaní riadiť preukázateľnými dôkazmi a nie s úvahami „ČO BY BOLO, KEBY... ". Kontrolné znalecké dokazovanie a výsluch znalca nenavrholi jednak z dôvodu jej nesolventnosti a jednak, že to navrhla žalovaná, ktorej súd uložil zložiť preddavok na znaleckú odmenu vo výške 150 eur, ktorú nezaplatila. Na pojednávaní dňa 27.06.2017, kedy bol vyhlásený rozsudok sa nemohla zúčastniť zo zdravotných dôvodov. Jej právna zástupkyňa ustanovená CPP sa na pojednávaní zúčastnila, mal sa vypočúvať znalec MUDr. Mário Straka, až na pojednávaní bolo oznámené, že sa výsluch neuskutoční. Jej právna zástupkyňa nemala vedomosť o jej návšteve u psychologičky. Žiadala pojednávanie odročiť za účelom porady s ňou, ohľadne ďalšieho postupu, ako aj za účelom dodania ďalších dôkazov od lekárky o jej psychickom stave, konkrétne dôkaz o tom, že ju liečila a vedela o jej duševných problémoch. Návrh na doplnenie dokazovania jej právnej zástupkyne bol súdom odmietnutý bez odôvodnenia a predčasne bolo vo veci rozhodnuté a bolo vyhlásené prekvapivé rozhodnutie. Súd mal sám z vlastnej iniciatívy znalca predvolať a žiadať o upresnenie nejasného znaleckého posudku, nakoľko slová ako sú "pravdepodobne" "mohol by, nemuselo by", ktoré sa opakujú vo vyhotovenom posudku sponchybujú jeho závery a vierohodnosť. Má za to, že súd pri rozhodovaní nebral do úvahy skutočnosť, že k jej zraneniam došlo trestným činom, ktorý spáchala žalovaná. Ani skutočnosť, že bola s lekármi pravidelne liečená. Zdravotnú pomoc opätovne vyhľadala, pričom ohľadne ustanovenia § 417 Obč. zákona poukazuje na to, že súd ani pri použití tohto ustanovenia nebral do úvahy ustanovenie § 443 Obč. zák. spoluzavinenie, keď mal vedomosť o tom, čo jej duševnú poruchu jednoznačne vyvolalo - spôsobil. Z uvedených dôvodov považuje napadnutý rozsudok za nepreskúmateľný, nejasný a prekvapivý. Súd rozsudok odôvodnil nedostatočne zisteným skutkovým stavom, nesprávnym právnym posúdením veci, nepoužitím uvedených ustanovení právneho predpisu. Postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (neboli vykonané ďalšie navrhnuté dôkazy). Zo záveru znaleckého posudku vyplýva, že jej zlý duševný stav je jednoznačne zapríčinený útokom psa žalovanej, ktorá bola za porušenie právnej povinnosti aj právoplatne odsúdená. Tvrdenie súdu, že si duševnú poruchu zavinila sama neadekvátnou liečbou je len špekulácia, keďže evidentnou príčinou jej zlého duševného stavu bolo a je porušenie povinnosti žalovanej vyplývajúcej z § 4 ods. 1, ods. 3 zákona č. 282/2002 Z. z. v znení neskorších právnych predpisov, ktoré spočívalo v nesprávnom zabezpečení a držaní psa, čím sa dopustila ublíženia na zdraví. Ďalej poukázala na to, že odôvodnenie rozsudku

musí mať náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP. Povinnosťou súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i s námietkami účastníka. Z odôvodnenia rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. V prípade, ak sú právne závery súdu v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba považovať takéto rozhodnutie za rozhodnutie v rozpore s čl. 36 ods. 1 Listiny základných práva slobôd ako aj čl. 46 Ústavy SR. Súd rozhodol na základe dôkazu, ktorým je nejasný spochybnený záver uvedený v znaleckom posudku, a ktorý dôkaz sám súd na pojednávaní dňa 27.06.2017 spochybnil, pričom nepoužil logické myslenie v tom, že zhoršenie duševného stavu sa prejavuje až odstupom času preto v znaleckom posudku uvedené liečenie do týždňov od útoku „ktoré by len v tom čase bolo priaznivé" nie je reálne, nakoľko následky útoku (prejavy) na jej duševnom stave nastali až odstupom času. V zmysle zákona č. 437/2004 Z. z. v neskoršom znení, je uvedené, že zdravotný stav možno považovať za ustálený ak ide o sťaženie spol. uplatnenia spravidla po uplynutí jedného roka od poškodenia zdravia. Súd neprihliadol na to, že napadnutie psom jej osoby viedlo k vzniku jej psychickej poruchy, tento vonkajší negatívny faktor - nepríjemný zážitok bol „spúšťačom", ktorý zavinil a spôsobil jej škodu na zdraví, bez tohto útoku psa na jej osobu by nedošlo psychickej negatívnej reakcie. Ak súd bol názoru, že si zavinila tento nežiaduci stav, jeho povinnosťou bolo skúmať mieru prípadného zavinenia. Namieta IV. a V. výrokovú časť napadnutého rozhodnutia o náhrade trov z titulu zaplatenia znalečnej odmeny. Znalec z odboru zdravotníctva bol ustanovený do tohto konania na návrh žalovanej, teda trovy spojené s vyhotovením znaleckého posudku znáša strana, ktorá dôkaz navrhla. Poukázala na ust. § 257 CSP a tvrdí, že sa ocitla v závažnej sociálnej a majetkovej situácii, okrem toho má vážne zdravotné problémy, ide o okolnosti, ktoré predstavujú dôvody hodné osobitného zreteľa. S ohľadom povahy sporu bola nútená svojich práv sa domôcť cestou súdu. Prostredníctvom Centra právnej pomoci, ako občianke v sociálnej tiesni jej bola poskytnutá právna pomoc, pridelením právnej zástupkyne na zastupovanie v konaní vo veci náhrady škody za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktorú podložila lekárskymi správami a posudkami. Zároveň bola v trestnom konaní (trestným rozkazom Okresného súdu Dunajská streda č. 4T 203/2014 zo dňa 24.10.2014) odkázaná domáhať sa svojho nároku v občiansko-súdnom konaní. Žiada, aby ju súd neviazal na náhradu trov konania. Na základe vyššie uvedených skutočností navrhuje, aby odvolací súd rozhodnutie v napadnutých výrokových častiach zmenil tak, že žalobe v zmysle žaloby vyhovie, alternatívne rozhodnutie v napadnutých častiach zruší (podľa § 389 CSP) a vráti súdu I. inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie, pričom rozhodne aj o trovách konania, vrátane odvolacieho konania.

7. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadrila žalovaná prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Uviedla, že žalobkyňa vo svojom odvolaní poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSR zo dňa 12. 06. 1925, sp. zn. Rv 1724/25, z ktorého nesprávne vyvodila záver, že duševná porucha sa prejavuje vo vzdialenejšom období od vzniku škody. Teda po útoku niekoľko týždňov a nie v týždni kedy sa stal útok, a preto sa nemohla liečiť na duševný stav do týždňa od útoku, lebo sa jej ešte zhoršenie duševného stavu neprejavovalo, mala len traumy, ktorá mala časom ustúpiť a ktorú by mal každý človek, ktorého napadne pes. Žalovaná je toho názoru, že vyššie uvedené závery žalobkyne v žiadnom prípade z citovaného judikátu nevyplývajú. Žalobkyňa argumentuje starou judikatúrou z roku 1925, ktorá navyše nerieši prípad, ktorý je obdobný prípadu v tomto konaní, a preto je v tomto spore nepoužiteľná. Žalovaná je toho názoru, že dovolací súd vo vyššie citovanom judikáte potvrdil výlučne tú skutočnosť, že za psychickú bolesť nemožno považovať bolesti ako sú bolesti hlavy, bolesti brucha či mdloby, ktoré patria k bolesti telesnej, keďže priamo súvisia, či sú priamo vyvolané poškodením zdravia a chorobným stavom. Podľa názoru žalovanej tak z citovaného judikátu v žiadnom prípade nevyplýva, že duševná porucha sa môže prejavovať až po uplynutí niekoľkých týždňov od fyzického poranenia (resp. že duševná porucha sa nemôže prejavovať bezprostredne po vzniku telesného poranenia). Žalovaná má za to, že žalobkyňa následkom poranenia a smrti svojho psa mohla pociťovať smútok, zármutok, bezútešnosť či sklесlosť bezprostredne po tejto udalosti, a to bez ohľadu na to, či v rovnakom čase došlo aj k telesnému poraneniu žalobkyne. Tvrdenie žalobkyne, že psychická porucha poškodeného sa môže prejavovať až niekoľko týždňov po vzniku telesnej poruchy, je v rozpore nielen s citovaným judikátom, ale aj logickým uvažovaním, a je preto nesprávne a irelevantné. Tvrdenie žalobkyne, že súd znalecký posudok č. 37/2017 vypracovaný MUDr. Máriom Strakom spochybnil, nie je pravdivé. V žiadnom podaní súdu alebo v zápisnici o pojednávaní sa nenachádza konštatovanie súdu, ktoré by mohlo byť vnímané ako spochybnenie obsahu alebo záverov znaleckého posudku vypracovaného JUDr. Máriom Strakom. V tomto smere je vyjadrenie žalobkyne účelové a tendenčné. Žalobkyňa navyše správnosť obsahu a záverov znaleckého posudku, resp. jeho údajnú nejasnosť, namieta až v podanom odvolaní, pričom do skončenia dokazovania pred súdom

I. inštancie vierohodnosť, jasnosť a úplnosť znaleckého posudku žiadnym spôsobom nespochybnila. Do podania odvolania žalobkyňa považovala obsah ako aj závery znaleckého posudku za jasné a úplné, pričom nikdy netvrdila opak. Súd v rámci voľného hodnotenia dôkazov a s prihliadnutím na súhlas strán sporu znalecký posudok a jeho závery, ktoré vychádzali z logického vyústenia rozboru skúmaného materiálu, vzal za podklad svojho rozhodnutia. Keďže obsah a závery znaleckého posudku strany sporu ako aj samotný súd považovali za správny, jasný a úplný a nepriečiaci sa inému dôkazu, súd nemal povinnosť postupovať v zmysle vyššie citovaných ustanovení zákona a predvolať znalca na pojednávanie za účelom doplnenia alebo vysvetlenia skutočností uvádzaných v znaleckom posudku. V sporovom konaní sa uplatňuje kontradiktórny princíp, v rámci ktorého je dôkazná iniciatíva prejavom aktivity jednotlivých strán. Je nesporné, že žalobkyňa nevyužila do skončenia dokazovania na súde I. inštancie svoje právo vzniesť námietku voči znaleckému posudku. Ako sama žalobkyňa uviedla, s výškou bodového ohodnotenia bola spokojná, pričom predpokladala (absolútne nedôvodne a nesprávne), že tak ako žalobkyňa, ani súd nebude ďalším záverom znaleckého posudku pripisovať akýkoľvek význam. Iniciatíva pri predkladaní dôkazov leží zásadne na stranách sporu. Pokiaľ žalobkyňa neunesla svoju procesnú zodpovednosť a neoznačila dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení včas, musí niesť nepriaznivé následky v podobe rozhodnutia súdu, ktoré vychádza zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov.

Žalobkyňa mala dostatok času po oboznámení sa so závermi znaleckého posudku tvrdiť a preukázať, že závery posudku vychádzajú z nesprávnych resp. neúplných zistení. Žalobkyňa na vyhotovený znalecký posudok reagovala listom zo dňa 24.05.2017, v ktorom výslovne uviedla, že výsledky znaleckého posudku MUDr. Mária Straku zo dňa 14.03.2017 prijíma bez pripomienok, a to aj napriek tomu, že jej bolo známe, že žalovaná namietla porušenie prevenčnej povinnosti žalobkyne podstúpiť včasnú a riadnu liečbu. Žalovaná existenciu príčinnej súvislosti medzi duševnými poruchami diagnostikovanými posudkom a útokom psa namietala už v podaní zo dňa 03.10.2016. Žalobkyňa v podanom odvolaní ďalej tvrdí, že kontrolné znalecké dokazovanie nežiadala jednak z dôvodu jej nesolventnosti a jednak z dôvodu, že kontrolné dokazovanie navrhla žalovaná. Uvedený argument považuje žalovaná za bezvýznamný, nakoľko bolo práve na žalobkyňu, pokiaľ považovala závery znaleckého posudku za nesprávne, nejasné či neúplné, aby tieto skutočnosti tvrdila a preukázala (resp. navrhla kontrolný znalecký posudok). Bola to práve žalobkyňa, ktorá si nespĺnila povinnosť tvrdiť rozhodujúce skutkové tvrdenia a predložiť, resp. označiť dôkazy na ich preukázanie.

Posúdenie duševného stavu žalobkyne bolo vykonané až v roku 2016 (tri roky po útoku psa), na základe čoho nie je možné tvrdiť (vzhľadom na odborný záver znaleckého posudku), že za diagnózu žalobkyne ku dňu vypracovania znaleckého posudku je akokoľvek zodpovedná žalovaná. Záver o tom, že žalobkyňa nebola ku dňu 08.06.2016 riadne liečená, vyplýva tiež z psychiatrického nálezu MUDr. T., ktorá tak konštatovala aj napriek tomu, že jej bolo známe, že žalobkyňa tri roky užívala Lexaurin.

8. Žalobkyňa na pojednávaní dňa 27.06.2017 žiadala o doplnenie dokazovania správou obvodného lekára, ktorá mala preukázať, či žalobkyňa navštevovala túto lekárku a sťažovala sa jej na psychické problémy, ktoré súviseli s týmto útokom, keďže už tri roky je jej predpisovaný Lexaurin na ukludnenie. Nakoľko však znalec pri spracovaní znaleckého posudku vychádzal aj zo skutočností, z ktorých jednoznačne vyplýva užívanie predmetného lieku, súd nemal dôvod takýto dôkaz vykonať. Súd napokon podľa názoru žalovanej správne konštatoval (poukazujúc na príslušný právny predpis), že vo výsledku by bolo posúdenie, či sa žalobkyňa podrobila adekvátnej liečbe u všeobecnej lekárky nepodstatné, nakoľko všeobecný (praktický) lekár nie je oprávnený poskytovať zdravotnú starostlivosť v odbore psychiatria. Žalovaná trvá na tom, že príčinná súvislosť medzi zlým psychickým zdravím žalobkyne a útokom psa by bola daná výlučne v prípade, ak by došlo k riadnemu liečeniu žalobkyne. Psychický stav žalobkyne ku dňu spracovania znaleckého posudku, ktorý nebol odo dňa útoku psa adekvátne liečený z dôvodov na strane žalobkyne, nemožno považovať za stav, ktorý spôsobila žalovaná ako osoba zodpovedná za útok psa. Skutočnosť, že poškodená nepodstúpila náležitú liečbu prvotných duševných porúch, ktoré údajne vznikli na základe útoku psa, bola jedinou a najzávažnejšou príčinou jej duševnej choroby ku dňu stanovenia diagnózy. Pokiaľ by aj pripustila, že útok psa bol spúšťačom psychických porúch žalobkyne, až absencia riadnej liečby však mala za následok vývoj psychických porúch tak ako boli u žalovanej diagnostikované ku dňu vypracovaniu znaleckého posudku. Žalobkyňa tak v podanom odvolaní jasne a zrozumiteľne neuviedla, v čom vidí nesprávnosť napádaného rozhodnutia spôsobom, ktorým by bolo zrejme, z ktorého zákonného dôvodu odvolanie uplatňuje. Námietky proti znaleckému posudku, ktoré žalobkyňa predkladá až vo svojom odvolaní, možno podľa názoru žalovanej považovať za prostriedky procesného útoku, ktoré mohli byť, ale neboli, už uplatnené v konaní pred súdom I. inštancie. Žalobkyňa

mala do skončenia konania na súde I. inštancie niekoľko príležitostí podať námietky proti znaleckému posudku, čo však nevyužila.

9. K námietke žalobkyne, že trovy spojené s vyhotovením znaleckého posudku by mala znášať strana, ktorá dôkaz navrhla a k tvrdeniu, že sociálna, majetková a zdravotná situácia žalobkyne predstavuje dôvod hodný osobitného zreteľa, ktorý v zmysle ustanovenia § 257 CSP umožňuje súdu nepriznať náhradu trov konania účastníkovi konania, žalovaná uviedla, že stranu sporu, ktorá navrhla vykonať dôkaz, ťaží výlučne povinnosť preddavková (§ 253 CSP), ktorú však nie je možné zamieňať s povinnosťou náhrady trov konania podľa ustanovenia § 255 CSP v spojení s ustanovením 262 ods. 1 CSP, na ktorú súd zaviazal stranu, podľa pomeru jej úspechu vo veci. Inými slovami, každá strana počas konania znáša trovy spojené s jej účasťou v spore, kým nie je spor skončený. Ak bude rozhodnutím súdu vyslovené, ktorá strana je v práve, nadobudne táto strana nárok na náhradu trov konania od "neúspešnej" strany. Úspech vo veci, ktorá je predmetom sporu, je teda okolnosťou, ktorá určuje nárok na náhradu trov, a preto je námietka žalobkyne v tejto súvislosti absolútne nedôvodná. Má za to, že pri posudzovaní tohto inštitútu je súd povinný prihliadať na sociálne a majetkové pomery oboch strán sporu, na postoj strany sporu v konaní a okolnosti, ktoré stranu sporu viedli k uplatneniu práva. Vzhľadom na slabé sociálne, majetkové a zárobkové pomery žalovanej a dopad, ktorý by malo rozhodnutie o nepriznaní nároku na náhradu trov konania žalovanej na jej majetkové pomery (ktoré vyplývajú z konania pred súdom I. inštancie), je žalovaná toho názoru, že podmienky osobitného zreteľa na strane žalobkyne nie sú splnené. Na základe všetkých vyššie uvedených skutkových ako aj právnych dôvodov žalovaná odvolací súd žiada, aby rozsudok súdu I. inštancie v celom rozsahu potvrdil a žalobkyňu zaviazal na náhradu trov odvolacieho konania, ktoré vznikli žalovanej, v rozsahu 100 %.

10. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalovanej zopakovala svoje tvrdenia uvádzané v odvolaní voči napadnutému rozsudku.

11. Žalovaná vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne odkázala na svoje stanovisko uvedené vo vyjadrení k odvolaniu.

12. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu I. inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je čiastočne dôvodné.

13. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že pokiaľ ide o vec samu, súd I. inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil. Pretože odvolací súd preberá v celom rozsahu súdom I. inštancie zistený skutkový stav vo veci samej, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie v danej veci, výsledky dokazovania správne vyhodnotil a dospel i k správnym skutkovým záverom pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobkyňou uplatneného nároku, a pretože odvolací súd zároveň v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu I. inštancie vo veci, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odkazuje na správne odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu I. inštancie odchyliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľke. Pre úplnosť je potrebné uviesť nasledovné:

14. Predmetom konania je nárok žalobkyne na náhradu škody v súvislosti s utratením psa a sťaženia spoločenského uplatnenia, keď súd návrhu na náhradu škody v súvislosti s utratením psa vo výške 49,80 eur vyhovel, žalobu na náhradu škody v súvislosti so sťažením spoločenského uplatnenia vo výške 6.340 eur zamietol a konanie v časti o zaplatení sumy 1.610 eur zastavil. Zároveň súd rozhodol o trovách konania a trovách znalečného. Proti výroku o zastavení konania a vo vyhovujúcej časti žaloby odvolanie nebolo podané, preto táto časť rozsudku nadobudla právoplatnosť a nebola predmetom prieskumu odvolacieho súdu. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bola časť rozsudku, ktorým súd žalobu zamietol a rozhodol o trovách konania a znalečného.

15. Žalobkyňa v odvolaní namietala, že znalecký posudok prijala len čo do výšky bodového ohodnotenia, nakoľko bola za to, že súd nebude rozhodovať na základe nepodloženého úsudku „pravdepodobnosti“ a nepodložených predpokladov znalca. Uviedla, že po útoku mala fyzické zranenia a bolesti, trpela nespavosťou, lekári o jej duševných problémoch mali vedomosť a predpisovali jej Xanax. Dňa 16.04.2013 vyhľadala psychológa PhDr. J. W., ale zúčastnila sa len jedného skupinového sedenia z dôvodu svojich ďalších zdravotných problémov. Namietala postup znalca MUDr. Mária Straku a poukázala na to, že záver znaleckého posudku podložil len svojimi úvahami bez zohľadnenia ďalších skutočností. Kontrolný znalecký posudok nenavrhol z dôvodu svojej insolventnosti a jednak z dôvodu, že to navrhla žalovaná. Ďalej uviedla, že jej návrhy na dokazovanie boli súdom odmietnuté bez odôvodnenia a predčasne bolo rozhodnuté a vyhlásené prekvapivé rozhodnutie. Súd mal sám žiadať o upresnenie nejasného znaleckého posudku, nebral do úvahy § 443 OZ, pričom mal vedomosť o tom, čo duševnú poruchu vyvolalo - spôsobilu. Uviedla tiež, že duševná porucha sa prejavuje vo vzdialenejšom období od vzniku škody. Tiež poukázala na nepreskúmateľnosť rozsudku. Ak bol súd toho názoru, že si zavinila tento nežiaduci stav, jeho povinnosťou bolo skúmať mieru prípadného zavinenia.

16. V prejednávanej veci bolo nesporné, že v dôsledku útoku psa žalovanej boli žalobkyni spôsobené zranenia na rukách a svojho psíka, na ktorého pes žalovanej zaútočil, v dôsledku jeho zranení musela dať utrátiť. Je tiež nesporné, že za toto konanie bola žalovaná rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 4 T 203/2014-111 odsúdená za trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákona na peňažný trest vo výške 400 eur.

17. Podľa § 132 ods. 1 CSP, v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

18. Citované ustanovenie stanovuje dôkaznú povinnosť strán v sporovom konaní, t.j. povinnosť označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na stranách konania. Strana, ktorá neoznačila dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i tú stranu, ktorá síce navrhla dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení strany. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť strany za výsledok konania, pokiaľ je určený výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho je, že tvrdenie strany nie je preukázané (v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé) ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre stranu nepriaznivé rozhodnutie. Aby strana mohla splniť svoju zákonnú povinnosť označiť potrebné dôkazy, musí predovšetkým splniť svoju povinnosť tvrdenia. Predpokladom dôkaznej povinnosti je teda tvrdenie skutočností stranou, tzv. bremeno tvrdenia. Medzi povinnosťou tvrdenia a dôkaznou povinnosťou je úzka vzájomná väzba. Ak strana nesplní svoju povinnosť tvrdiť skutočnosti rozhodné z hľadiska hypotézy právnej normy, potom spravidla ani nemôže splniť dôkaznú povinnosť. Nesplnenie povinnosti tvrdenia, teda neunesenie bremena tvrdenia, má za následok, že skutočnosť, ktorú strana vôbec netvrdila a ktorá nevyšla inak v konaní najavo, spravidla nebude predmetom dokazovania. Ak ide o skutočnosť rozhodnú podľa hmotného práva, potom neunesenie bremena tvrdenia o tejto skutočnosti bude mať pre stranu väčšinou za následok pre ňu nepriaznivé rozhodnutie.

19. Vo veci bolo vykonané znalecké dokazovanie znalcom z odboru zdravotníctvo, odvetvie psychiatria, v súvislosti s ktorým bola znalcovi zadaná i otázka - Či mohlo sa následkom útoku z 18. marca 2013 predísť, resp. zmierniť skorým vyhľadaním psychologickéj, prípadne psychiatrickej pomoci? Ak áno, do akej miery by jej stav bol lepší? Ak nie, prečo by bol rovnaký? Znalec na otázky zo strany súdu odpovedal tak, že: „Ak by bola žalobkyňa liečená včasne a adekvátne, bezprostredne (do týždňov) po psychotraumatizujúcej udalosti, jej stav by aktuálne bol pravdepodobne lepší, či bola by bez možno aj prítomnosti aktuálnej depresívnej poruchy.“

20. Znalecký posudok je zrozumiteľný ako celok preskúmateľný a jeho závery sú riadne podopreté vykonaným šetrením. Súd hodnotí znalecký posudok ako každý iný dôkaz. Faktické (nie právne) obmedzenie spočíva v tom, že súd nie je spôsobilý hodnotiť odborné závery znalca z hľadiska ich vecnej správnosti. Podstata hodnotenia znaleckého posudku spočíva v tom, že súd vezme do úvahy

komplexnosť posudku, úplnosť odpovedí, vzťah posudku k iným vo veci vykonaným dôkazom a napokon vychádza aj zo zásad správneho formálno-logického uvažovania. Znalecký posudok predložený znalcom MUDr. Máriom Strakom má náležitosti znaleckého posudku, a odpovede na položené otázky sú jasné a zrozumiteľné a ani odvolací súd nezistil dôvody, pre ktoré by nemal znalecký posudok ako dôkaz zobrať do úvahy. Napokon samotná žalobkyňa nech už boli jej dôvody akékoľvek, nemala voči nemu námietky (nespochybnila jeho závery), nenavrhol a ani nepredložila iný znalecký posudok, ktorý by znalecký posudok MUDr. Mária Straku v uvedenej otázke číslo 5 vyvrátil. Argumentácia žalobkyne, že jej právna zástupkyňa o jej návšteve u psychologičky nevedela neobstojí, a súd I. inštancie správne odmietol navrhnuté dôkazy žalobkyne a žiadosť o odročenie pojednávania, nakoľko ani vypočutie resp. správa všeobecnej lekárky a tá skutočnosť, že vedela o psychických problémoch žalobkyne, nemôžu mať vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Súd I. inštancie správne podotkol, že iba podstúpenie adekvátnej psychiatrickej liečby, prípadne psychologičkej starostlivosti by zodpovedalo splneniu si povinnosti v zmysle ust. § 417 ods. 1 OZ. Sama žalobkyňa uviedla, že už tri roky sú jej predpisované lieky na ukludnenie. O svojich psychických problémoch vedela, napriek tomu tieto prostredníctvom odbornej starostlivosti neriešila.

21. V sporovom konaní je dôkazná povinnosť zásadne na samotných sporových stranách a súd môže vypočúť znalca iba ak je to účelné. Nakoľko žalovaná nezložila preddavok na znalca, o čom žalobkyňa vedela a sám súd nepovažoval za účelné vypočúť ho z vlastnej iniciatívy, nemal súd povinnosť volať znalca na pojednávanie, pokiaľ takýto návrh nebol podaný zo strany žalobkyne.

22. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu pritom ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Prítom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

23. Súd si svoju povinnosť splnil, dôkazy vykonané pred súdom I. inštancie vyhodnotil, pričom svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil. Námietka žalobkyne v tom, že odôvodnenie rozhodnutia nespĺňa náležitosti ust. § 220 ods. 2 CSP nie je preto dôvodná. Žalobkyňa znalecký posudok znalca MUDr. Mária Straku nenamietala pred súdom I. inštancie, závery v ňom uvedené nevyvrátila iným znaleckým posudkom resp. odborným posúdením a bez akýchkoľvek pochybností nepreukázala, žeby si splnila svoju prevenčnú povinnosť.

24. Odvolací súd k námietke žalovanej, že pre posúdenie toho čo bolo spúšťačom jej psychickej poruchy dodáva, že súd I. inštancie mal za to a nemal pochybnosť o tom, že týmto spúšťačom bol útok psa žalovanej. Tieto zistenia súd I. inštancie zobral do úvahy, avšak pre posúdenie splnenia si vyššie spomínanej prevenčnej povinnosti je uvedená námietka irelevantná.

25. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu I. inštancie vo veci samej v napadnutej zamietajúcej časti potvrdil podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP.

26. Súd I. inštancie priznal náhradu trov v rozsahu 69 % žalovanej v súlade s výsledkom predmetu sporu. Nezaoberal sa však možnosťou aplikácie ust. 257 CSP, preto odvolacia námietka žalobkyne bola dôvodná.

27. Vo všeobecnosti nepriznať trovy konania je možné len výnimočne a v prípade, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa na strane strán, pričom má súd vychádzať z posúdenia všetkých okolností v danej veci. Pri skúmaní, či dôvody hodné osobitného zreteľa existujú, súd prihliada k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých strán konania, je pritom potrebné zohľadniť nielen pomery toho, kto by mal nahradiť trovy konania, ale je nutné zväžiť, ako by sa takéto rozhodnutie dotklo predovšetkým majetkových pomerov oprávnenej strany. Významným z hľadiska aplikácie § 257 CSP sú rovnako okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku, postoj strán v priebehu konania a ďalšie skutočnosti.

28. Nakoľko súd I. inštancie nepoužitie aplikácie ust. § 257 CSP neodôvodnil (vôbec sa tým nezaoberal), nesprávnym procesným postupom znemožnil stranám, aby sa k uvedenému mohli vyjadriť, a uskutočniť im patriace procesné práva. Právo na súdnu ochranu, okrem Ústavy Slovenskej republiky (čl. 46 ods. 1), Listiny základných práv a slobôd (čl. 36 ods. 1) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 6 ods. 1) zabezpečujú a vykonávajú aj jednotlivé ustanovenia Civilného sporového poriadku). Obsahom práva na súdnu ochranu v rámci spravodlivého procesu je i právo, aby sa jej vec, ak to zákon pripúšťa, prejednála v dvojinštančnom konaní.

29. Ak by odvolací súd svoje rozhodnutie nepredvídateľne založil na iných právnych záveroch než súd I. inštancie, porušil by právo strán na spravodlivý proces a v skutočnosti by im odňal právo namietat správnosť právneho názoru súdu na inštančne vyššom súde. Z uvedených dôvodov odvolací súd v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, rozsudok súdu I. inštancie v časti náhrady trov konania priznanej žalovanej a v časti určenia ich výšky ako aj trov znalečného zrušil s tým, že v danom prípade bude úlohou súdu I. inštancie sa zaoberať tým, či sú splnené podmienky na to, aby súd v konaní úspešnej žalovanej resp. i znalcovi zo strany žalobkyne (v takom prípade by musel náhradu trov znášať štát) náhradu trov konania nepriznal. Súd I. inštancie vo svojom rozhodnutí zároveň rozhodne i o trovách odvolacieho konania v zmysle ust. § 396 ods. 3 CSP.

30. Tento rozsudok bol prijatý v odvolacom senáte v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu I. inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde I. inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).